

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. 8
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

V I E N Y B Ė

1886 DEIMANTINIAI METAI 1961

75 M. 32 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1961 M. RUGPIŪCIO (AUGUST) 18 D.

Telefonas:
Applegate 7-7257

KAINA 15 C.

Dabar

Juozas Tysliava

Nepriklausomos Lietuvos redaktorius sako, kad reikia griauti tas tribūnas, "iš kurių skelbiama netiesa."

"Ne tikta griauti, bet ir išdegti tas vietas, kuriose tos kurios tribūnos buvo" — tvirtina Jonas Kardelis.

Mat, aš buvau parašęs, kad mūsiškiams nereikėjo piketuoti New York Times, paskelbusį tą nelabai švankų Sulzbergerio straipsnį. Vietoj piketavus, man rodės, būtų buvę naudingiau kreiptis į dienraščio redaktorių ir prašyti paskelbti mūsų atsakymą.

Be to, aš pažymėjau: "Piketuoti laikraštį dėl to, kad jis paskelbė vieno savo bendradarbio nuomonę, yra beveik tas pat, kaip griauti tribūną, kurioje kalbėjo mums nepriimtinas kalbėtojas..."

Dabar Kardelis šį klausimą — "Ar griauti tribūnas" — ima už pakarpos. Girdi, —

"Čia jau arba — arba. Kur skelbiama tiesa, ten neskelbiama netiesa. Ten gi, kur skelbiama netiesa, tiesai nėra vietos."

Kardelis sako, kad šį klausimą "būtina išsiaiškinti". Gerai. Galima išsiaiškinti. Bet pirmiausia — kas yra tos tribūnos, iš kurių skelbiama tiesa, arba netiesa?

"Jeigu šiose knygosose daugiau tiesos nei Korane, jas reikia sudegti, bet jeigu jose mažiau tiesos nei Korane — taip pat reikia sudegti", murmėjo arabai, įsiveržę į Aleksandrijos biblioteką.

Tegu tai — sena istorija. Bet istorija, kaip sakoma, yra mūsų mokytoja. Praeities pavyzdžiai dažnai išryškina dabarties sąvokas.

Civilizacija, bent kaip mes ją šiandien suprantame, yra universitetas ir biblioteka. Bet taip pat gali būti kalėjimas ir koncentracijos stovykla... Tik prisiminkime nacių, kurie beskelbdami savo "tiesą", sudegino milijonus knygų ir net reichstagą...

Ar Kardelis, ragindamas "griauti ir deginti" laikraščius, norėtų, kad ir mes savo tiesą taip skelbtume?

Kardelis negali neatsiminti tos nakties — po 1926 metų perversmo — kai jonvaikiai įmetė į Varpo spauštuvę bombą, tuo būdu norėdami sunaikinti Lietuvos Žinias, kaip "netiesos tribūną".

Ar Kardelis ir tada galvojo, kad "netiesos tribūnas būtinai reikia griauti"?

Nenorėčiau tikėti, nes tada jo redaguojamos Lietuvos Žinios smerkė ne vien tik nacių, naikintusius žmones dėl to, kad jie buvo kitos rasės, bet ir komunistus, naikintusius savo draugus dėl to, kad jie buvo kitos nuomonės nei Stalinas.

Bet negalima sakyti, kad Lietuvos Žinios, "iš numirusių" atsikėlusios Kaune, jau nepriklausomybės metais, būtų buvusios tos pačios minties tribūna ir anais prieškariniais Vilniaus laikais, kai jos skelbėsi stovinčios "ant pagrindo teritorijinės autonomijos".

Ta pati tribūna, bet jau kita triūba...

Ar Kardelis, pats vėliau redagavęs Lietuvos Žinias, galėtų pasakyti, kada tas laikraštis buvo tiesos tribūna —

Nukelta į 4 psl.

Spygliuotos vielos ties Brandenburgo vartais...

Saltasis karas, kuris prasidėjo tuoju antruoju pasaulinio karo, tebejudina pasaulį. Brandenburgo vartai, ilgą laiką simbolizavę vokiečių tautos vienybę ir laisvę Berlyne, šiandien paversti geležinės uždangos vartais, skiriančiais rytų ir vakarų pasaulius.

Dabartinė Berlyno krizė yra antrojo pasaulinio karo ir pokario politikos klaidų vaisius. Net tėvas, savo sūnui užrašydamas ūkį, sutartyje pasilieka teisę į "laisvus takus". Bet štai išmintingi vakarų valstybių politikos vadai, pasirašydami sutartį su sovietais, nepasilieka "laisvų takų" į Berlyną ir atgal...

Sutartis, kuria vakarų sąjungininkai po karo užtraukė savo Berlyno maiše, tebegalioja. Bet kas iš to? Nežiūrint amerikiečių, anglų ir prancūzų protestų, sovietai ties Brandenburgo vartais išstatė ne tik spygliuotų vielų rezgines, bet ir kulkosvaizdžius su tankais. Tiesa, net ir šios kliūtys nesulaiko masinio Rytų Vokietijos gyventojų bėgimo į vakarus. Tebebėga jauni, seni ir vaikai... Jie bėga, rizikuodami net savo gyvastimi, nes bijo būti amžinai atitvirtinti staiga kilusio karo.

Taigi, pasauliui belieka pakartoti klausimas: kuo baigsis dabartinė Berlyno krizė — karu ar taka? Vakarų sąjun-

gininkai, su savo "moraliniais įsipareigojimais" vakarų Berlyno gyventojams, tai paskutinei "laisvės salai" anapus geležinės uždangos, kaip ir sovietai, po karo sukūrę komunistinę valstybę rytų Vokietijoje, netrukus turės atsakyti į šį degantį klausimą.

BALFo pirmininkas kan. dr. J. Končius su lietuviais Vokietijoje.

PASAULYJE...

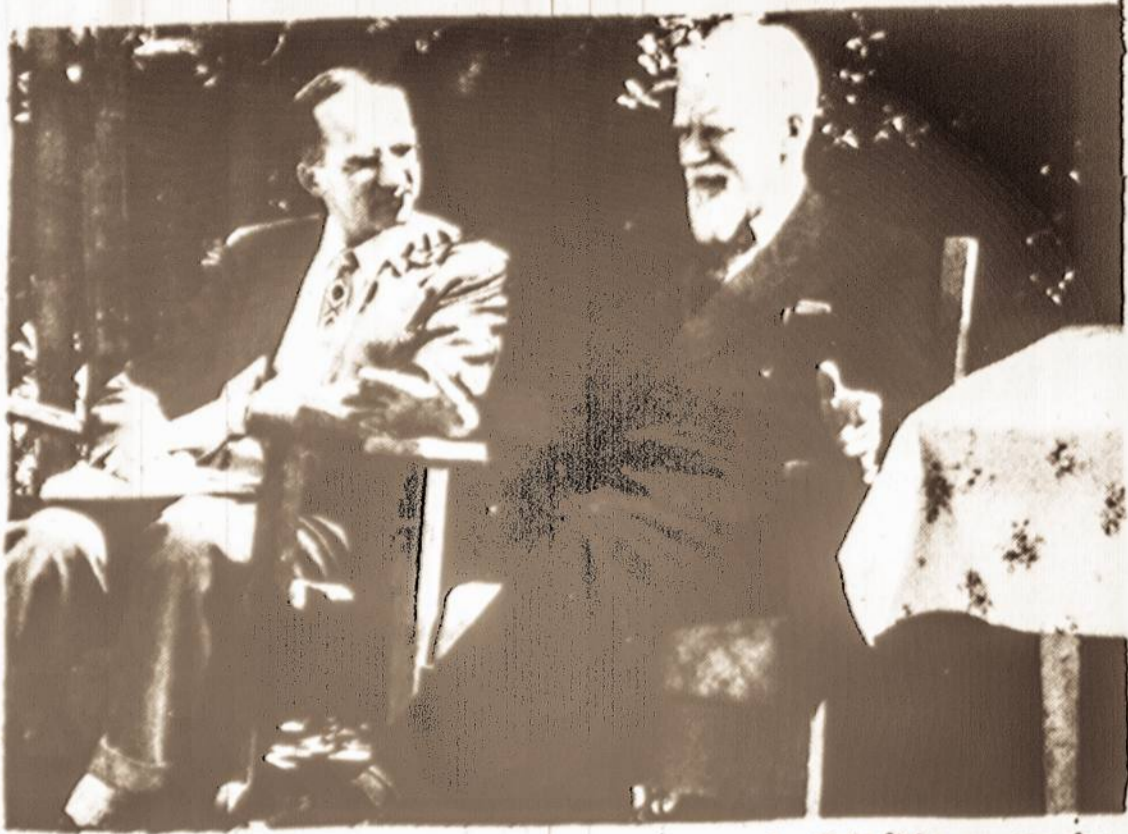
— Jungtinės Valstybės, Britanija ir Prancūzija pasiuntė protestus Sovietų Sąjungai, ryšium su uždarymu Rytų Vokietijos sienos su Vakarų Berlynu.

— Chester Bowles, Valstybės pasekretorius, grįžęs iš kelionės po Afrikos, Azijos ir Europos valstybes, Washingtone pareiškė, kad taip vadinamos atsilikusios tautos yra suabejojusios Amerikos laisvės idealų tradicijomis.

— Brazilijos užsienio reikalų ministeris Arinos de Melo Franco pareiškė, kad Brazilija pasitikinti Jungtinių Valstybių sugebėjimu vadovauti vakarų pasauliui.

— Rytų Vokietijos vyriausybė atmetė vakarų valstybių protestą dėl sienos uždarymo su vakarų Berlynu. Komunistinė AND spaudos agentūra sako, kad vadinama "keturių galybių sutartis yra jų pačių vyriausybės seniai sulaužyta."

Lietuva Prancuzijos spaudoje

L. Briedžio nuotrauka

Prof. M. Biržiška savo sodelyje kalbasi su žurn. Alg. Gustaičiu sktualiom temom.

L. Kančausko nuotrauka

Prof. V. Biržiška atvykęs atostogų iš Chicagos į Los Angeles pas brolių prof. M. Biržišką. Nuotraukoje: P. Puikūnas, prof. M. Biržiška, E. Suklenė, prof. V. Biržiška ir D. Puikūnienė.

Los Angeles gyvenančio Jono Petronio ir Julijos O. Gyopoy's jungtuvės Lietuvių bažnyčioje. Jaunavedžiai medaus mėnesiui išvyko į Europą.

L. Kančausko nuotrauka

KUR GERIAUSIA PAILSĖTI PER ATOSTOGAS?

Garsiame Cape Cod, Mass. kurorte prie atviros Atlanto jūros plažo, Long Beach, pušų pavėsy, garsioje lietuviškoje vasarvietės vieloje

AUDRONĖ

87 EAST BAY RD., OSTERVILLE, CAPE COD, MASS.

Ištaigingą vilą, erdvius kambarius. Gražus privatus 2 akry pušynas. Rami aplinkuma, daug vietos poilsiui ir žaidimams. Geras lietuviškas maistas ir malonus patarnavimas. NUO BIRŽELIO 10 D. IKI RUGSĖJO 15 D. Lietuviai savininkai visus kviečia atvykti.

Is anksto kreiptis: DR. E. JANSONAS
89 Mt. Ida Rd., Boston 22, Mass.
Tel. AV 8-5999. Nuo birželio mėn. kreiptis: AUDRONĖ - JANSONAS
87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass. Tel. GA 8-8425.

Revue des deux Mondes, straipsny apie Tuchačevskį, minima, kad rusai jau nuo 1933 m. ruošėsi užgrobti Baltijos kraštus.

Paris — Match rašo: Reikla ypatingai pabrėžti, kad Rusija yra tik iš dalies rusiška. Po mongolų atoslūgio ji išsiplėtė Europoje ir Azijoje užimdama šimtus tautų: nuo Baltų iki kalmukų, samojedų, vokiečių, kiniečių, semitų ir tt. 1929 m. vienas rusų žurnalas nustatė 169 tautybes, 1897 m. karaliaujant Aleksandrui III per gyventojų surašymą rasta 36% rusų gyventojų ir 64% ne rusų tautybės, 1959 m. gyventojų surašymas nustatė 114 mil. rusų t. y. 58% ir 94 mil. ne rusų. Carai rusino administratyviniu, griežtu būdu, sovietai — lanksčiau. Rusų carai gali ramiai miegoti po balto akmens antkapiais, kurie išrikiuoti, kaip gimnazistų bendrabučio lovos, švento Petro ir Povilo katedroje. Jų tikslas yra vykdomas ir tebetęsiamas tų kurie nužudė priešpaskutinį ir paskutinį carą. Carų kūriny yra geros rankos.

La depeche du Midi (Toulouse) aprašo kaip Klaipėdoje per langą pas rusą Zolotovą įkrito meteoritas.

Art et Decoration, (Reveils et Prodiges par Jurgis Baltrušaitis). Tai yra magistralinė knyga. Didelės erudicijos tekstas, bet skaitosi labai lengvai. Stebėtina serija 570 reprodukcijų, lyg sapno materijalizacija, beveik surrealistinis pasaulis.

Ryšium su streikais Le Cri de la France išdėjo piešinį (pas. Jo Páz) vaizduojantį JAV Laisvės statulą susikryžiausiai rankas ant krūtinės ir į ją iškeltas supančiotas rankas; Laoso, Vengrijos, Rumunijos, Lenkijos ir Baltijos kraštų.

Les dernieres, nouvelles d'Alsace praneša, kad Austrijoje areštuotas buvęs SS Franz Murer, kuris kaltinamas dalyvavęs žydų žudyme Lietuvoje.

La Dauphinee Liberee (Grenoble) skelbia Lietuvos kultūros viceministerio M. J. Bastino straipsnį: aprašomos priemonės kuriomis Lietuvoje norima įvesti naujos religinės apeigos. Krikščynos bus pakelstos "pavadinimo švente", dirnavonė — "pildametystės švente", laidotuvis manoma pavadininti "laidotuvių iškilmėm".

L'Espoir, Saint — Etienne, rašo: Iš V-bės D-to pavėluotai paskelbtų dokumentų paaiškėjo, kad Stalinas 1942 m. statę sąjungininkams dėl pokarinio bendradarbiavimo sąlygą, kad jie formaliai pripažintų Estijos, Latvijos ir Lietuvos okupaciją. Pradžioje W. Churchill' tam pasipriešino, bet Anthony Eden ir Sir Stafford Cripps, Did. Brit. Ambasadoriaus Maskvoje įtako-

KUR ATOSTOGAUTI?

LUŠIAI IR VEITAI nuoširdžiai kviečia atvykti į gražųjį CAPE COD ir atostogas praleisti jų puošnioje MEŠKOS VILOJE ar MEŠKIUKO vasarnamyje.

Šeiminkai užtikrina: Gražią ir ramią aplinką. Erdvius, patogius ir jaukius kambarius. Gerą ir sveiką maistą. Pavakarelius su programėlėmis vaikams ir t.

KREIPTIS: S. M. LUŠYS,
42 Beach St., c/o Meška Monument Beach, Cape Cod, Mass. Tel. Buzzards Bay, PLaza 9-3251

je, sutiko, kad rusų reikalavimai yra "reikalingi". Bet visai kitaip reikalas ėjo JAV. V-bės pusekretorius Sumner Wells dėl to britų ambasadoriui Halifaxui pasakė: būtų nežmoniškas ir nusikalstamas darbas, kad dar pirmoje karo fazėje anglai ir amerikiečiai sutiktų Sovietams išduoti milijonus žmonių. Ir jis dar pridėjo, kad britų pozicija yra atspindys "Miuncheno dvasios blogiausių momentų".

Tuoju po to V-bės Sekretorius Cordell Hull pareiškė prezidentui Rooseveltui, kad anglų — sovietų sutartis perleidžianti Baltų kraštus USSR "suduotų baisų smūgį visoms sąjungininkų tautoms. Jeigu tokia sutartis būtų pasirašyta, mes negalėtumėm nutylėti, nes tyla būtų pritarimas".

Iš dokumento atrodo, kad tada Rooseveltas sutiko su savo patarėjų nuomone ir po Molotovo vizito Washingtono Maskva suprato, kad JAV niekomet nepriims jų reikalavimo ir klausimas nefiguravo anglų — sovietų pakte. Bet tai nesutrukdė rusams karo pabaigoje okupuoti Baltijos valstybes, kurios tapo sovietų respublikomis. JAV niekomet nepripažino šitos trigubos aneksijos, bet tikriausiai kad dar ne rytoj bus pareikalauta autodeterminacijos teisė "integruotiems" be jokios proceso formos, lietuviams, estams ir latviams.

L'Equipe, 1961.5.22. Budapešte vengrų boksininkai nugalė Lietuvos ekipą (14-6).

Nouvelles Litteraires, recenzijoje apie filmą "Les Chevaliers Teutoniques", rašo, kad yra keli gražūs momentai, kur lietuviai atakuoja kryžiuočius.

Continent: Tris šimtus metų prieš Vienos kongresą, imperatorius Maksimilijonas I, Europos princų apsuptas, šv. Stepono katedroje pirmininkavo dviguboms vestuvėms, norėdamas sujungti Austrijos dinastiją su Jogailų iš Lenkijos ir Lietuvos.

La Nation Georgienne: Sovietų Sąjunga nėra kadaise buvusių 15 laisvų tautų unija, bet kalėjimas Ukrainos, Gruzijos, Bielorusijos, Baltijos kraštų, senovės kultūros paveldėtojų, kurios atnešė savo įnašą į žmonijos civilizaciją.

Est Republicain: Epinal mieste gastrolavo Maskvos "Varietes". Tarp rusų buvo Lietuvos Respublikos Vilniaus Operos šokėjai Genovaitė Sabaliauskaitė ir Henrikas Banis. Laikraštis idėjo jų fotografiją su prierašu: "negalima rasti daugiau graciosų sujungtos sudidesne precizija."

Prancūzų Akademijs paskyrė savo premiją Jurgiui Baltrušaičiui už jo paskutinį veikalą "Reveils et Prodiges".

A. L.

Remkite biznierių, kurie skelbiasi Vienybėje.

VIENYBĖ

The Oldest Lithuanian newspaper, established by Juozas Paukstys in 1886, is published weekly by Juozas Tyšliava at 192 Highland Blvd., Brooklyn 7 N. Y. Tel. AP 7-7257. Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application.

Catskill kalnuose

S. IR E. KRAUNAIČIŲ VASARVIETĖ

Druskonie Hall

Jau atdara ir priima svečius savaitgaliams, grupių iškylos, užsakymus vasaros sezonui ir pensininkus reikalingus ilgesnio poilsio bei priežiūros. Apie atvykimą prašoma išpėti laišku arba telefonu:

ANDES, N. Y. Tel. 2781

SEVENTH and PARK AVES.
ASBURY PARK, N. J.

Didžiausia ir gražiausia lietuvių vasarvietė Atlanto pakrantėje

Seventh ir Park Aves., telef. Prospect 4-7788. Gražūs kambariai. Šviežias maistas. Žemos kainos. Savaitgaliais muzikai vadovauja Algirdas Kačanauskas populiariajame "Anchor Room". Barui — Danielius Averka, raštinėje — Vitalis Sirusas.

SAVININKAI KUBAIČIAI IR ŽEMAIČIAI

Lietuviškoje Chicagoje

Pro-sovietiški skersvėjai Lietuviškoje viršūnėse. Vienos didelės partijos plačiai garsėjus tūzas parašė mažiau žinomą žurnalą (anglų kalba) straipsni, kurį vienas plačiai žinomas dienraštis „Ivertino“ kaip pro-sovietišką. Vėliau, tas pats plačiai žinomas dienraštis lyg tai tvirtino, lyg atšaukė savo nuomonę apie tai. Vienybės korespondentas net nebesugebėjo suprasti. Vliko naujai paskirtas reikalų vedėjas (savaiame suprantama - iš Draugo bendradarbių tarpo) taip pat kyštelėjo savo piršteliu į tą karštą košytę. Rezultatas: aiškiai regiai prisibijo, kad kaikurios organizacijos ir kaikurie žurnalai mažiau beiškaulytys, o kaikurie tūzai ir reikalų vedėjai turės daugiau „trubelių“. Klausimas: ar verta save reklamuoti pro-sovietiškais straipsniais?

Lietuviai žurnalistai be kalibro. Vienas Chicagos dienraštis, savo juokų dalyje, parašė šitaip: „Gi patys didieji žurnalistai pakėlė balsą, kad juos laikraščiai boikotuoja ir todėl jie veršis į Vienybę. Ir sakyk, man tu laikraščių narsumas šitaip nesiskaityti su tokio kalibro vyrais“. Nieko sau mintys. Ir Hitleris degindamas knygas geresnių nesugalvotų. Susėdome. Perskaitėme. Tada vienas mano kolega paklausė: O kiek gi reikia gauti iš marijonų algos, kad pasidarytum žurnalistu su kalibru?“

„Nemėnėk Būčeno ir Daunio vardų dovanai“. Neseniai Drauge tilpo tokia žinutė: „Vladas Butėnas ir Stasys Daunys, gabūs ir kūrybingi laikraštininkai, nebuvo įstoję į L. Žurnalistų S-gos Chicagos skyrių, o juos laiko nariais. Jie pareiškia, kad nėra jokių narių ir jų vardais skyrius negali naudotis.“ Nėra jokios abejonės, kad ši žinutė yra labai svarbi Lietuvos laisvinimui ir plačiai lietuvų visuomenei itin jaudinanti. Visi tikimės, kad tu kolegų gabumai ir kūrybingumai nuo to nenukentės, o svarbiausia nebus pateiktas civilinis įsiskindys... Gintneriui. Pirminkui.

Ar reikės mums bėgti? Berasiant šias eilutes, Ed. Šulaitis pranešė man telefonu šurpulingą žinią. Draugas atsisako dėti mūsų pranešimą apie mūsų išvyką į Union Pier... Sako: Vienybė jūsų organas, tai ir siųsk Tysliavai tuos savo poptergalius. Gi Draugui gali pla-

čiai rašyti apie tai, kaip frontininkai jauti keps, kaip bus marijonų gegužinės - mielai dėsimė.“ - Aš, atvirai sakant, susijaudinau, nebeviską išgirdau ir nesu tikras, kad teisingai užrašiau. Už klaidas atsiprašau iš anksto. Aš tik pasakiau: „Pons Šulaiti, ar nereikės mums trauktis iš Vienybės, kaip alijantams iš Vakarų Berlyno. Draugas mus supa ir blokuoja. Kas gi drįs rizikuoti atomini karą su kun. Rimšeliu?“

„Stalai lužo nuo skaniausių valgių“ - maždaug taip aprašinėja svarbius lietuviškus visuomeniškus susirinkimus, kai kuri lietuviška spauda Chicagoje. Tokie aprašinėjimai dažnėja ir dažnėja. Aišku. Aprašinėjimai teisingi, o faktai ir patrauklūs ir skanūs. Gaila tik, kad kaikurie mažiau susipratę lietuviai pradeda galvoti, kad be tų „lūžtančių“ stalų nieko daugiau lietuvių tautai nebeįmanoma padėti. Ir nepadedą.

Julius Šakelė

Adv. R. Wasalle (Vasiliauskas) kaip vėliau paaiškėjo, mirė prie savo rašomojo stalo.

J. Malioriaus valgykla Lietuvių Auditorijos namuose rugpiūčio 7 d. buvo nežinomų piktdarių apilėšta.

Inž. Romas Janušauskas, vos 23 m. amžiaus, mirė rugpiūčio 9 d. Palaidotas rugpiūčio 12 d. šv. Kazimiero kapinėse.

Vytautas Martinkus, Algirdas Plonius ir Romas Skolišius Chicagos universitete išgijo inžinierių architektų diplomus.

Dr. V. Kudirkos paminklas tautinėse kapinėse jau baigiamas statyti. Chicagoje stebimasi, kaip tame paminkle galėję atsirasti iškilusio Amerikos Laisvės Varpo kopija...

Jonas Jakubauskas, Vienybės korespondentas Chicagoje, kelioms dienoms vyksta į Cleveland, Ohio.

Tadas Mickus išvyko į San Diego tarnybos reikalais - raketinių ginklų pritaikymu karo laivams.

Muz. V. Jakubėnas atostogauja Wyoming valstybėje, 10,000 pėdų aukštyje prie Lake Marie ežero.

Ar. Liet. Dailininkų S-gos tradicinė paroda įvyks rugsėjo mėnesį Jaunimo namuose.

V. Noreikos nuotrauka

Lietuvių radijo programos dalyviai Tarptautinėje Parodoje Chicagoje. Kairėje - konsulas P. Daužvardis, dešinėje - „Miss Lithuania“ - G. Antanaitytė. Gale stalo programos pranešėjas p. Šaltimieras.

Prof. S. Kairio paramos reikalu

Komitetas prof. Steponui Kairiui remti įsikūrė Chicagoje šių metų pradžioje. Pirmininku buvo išrinktas agr. J. Bertašius, išdininku prof. S. Dirmantas, sekr. H. Juknaitis, nariais likosi: Dr. P. Grigaitis, inž. J. Jurkūnas, A. J. Kaulėnas, L. Prapuolenis, J. Peteraitis, R. Skipitis, dr. K. Šidlauskas, dr. V. Šimaitis, L. Šmulskštys, prof. B. Vitkus.

Komitetas išleido atsišaukimą į visuomenę, kviesdamas paremti aukomis garbingąjį Vasario 16 akto signatarą ir žymų lietuvių visuomenės veikėją prof. S. Kairį jogilijoje senatvėje ir sunkiose ligose. Paskirtiems veikėjams buvo išsiuntinėti aukų lapai. Netrukus pinigai ėmė plaukti ir prof. S. Kairys buvo gražiai mūsų visuomenės paremtas, jo gyvenimo sąlygos senelių globos namuose žymiai pagerintos. Tačiau iki šiol prof. S. Kairys galutinai nepasveiko ir reikalinga tolimesnė visuo-

menės parama. Komitetas kviečia visus kas tik gali ir toliau savo aukomis paremti prof. S. Kairį ir tuoj pat grąžinti aukų lapus kartu su surinktais pinigais. Aukos išdininko pakvituojamos. Šiam vajui pasibaigus, apyskaita bus patikrinta Liet. Bendruomenės Kontrolės Komisijos ir spaudoje paskelbta. Pinigus ir aukų lapus siųsti išdininkui prof. S. Dirmantui, 4241 So. Maplewood Ave., Chicago 32, Ill.

menės parama. Komitetas kviečia visus kas tik gali ir toliau savo aukomis paremti prof. S. Kairį ir tuoj pat grąžinti aukų lapus kartu su surinktais pinigais. Aukos išdininko pakvituojamos. Šiam vajui pasibaigus, apyskaita bus patikrinta Liet. Bendruomenės Kontrolės Komisijos ir spaudoje paskelbta. Pinigus ir aukų lapus siųsti išdininkui prof. S. Dirmantui, 4241 So. Maplewood Ave., Chicago 32, Ill.

Prel. P. Pagažinskas iš Sao Paulo, Brazilijos, atvyksta į Chicago dalyvauti L. K. M. A. suvažiavime.

Celkieniė su dukra Vyta atvyko iš Lietuvos per Aliaską ir apsisistojė Chicagoje.

Chicagos L. Vyčių choras ruošia koncertą lapkričio 12 d. Jaunimo namuose.

Dail. A. Varnas nupaisė skulp. Z. Rimšos portretą.

Albertas Aukers (Aukštaitis) District Savings and Loan Assn. prezidentas, neseniai su savo žmona Ona, buvusia Janulyte, minėjo vedybų 25 metų sukaktį. Albertas Aukers yra gimęs Cumbola, Pa. Ona Aukers, kurios tėvas Tomas Janulis yra District Savings direktorių tarybos pirmininkas, yra gimusi Chicagoje. Abu baigę aukštuosius mokslus. Ona ir Albertas Aukers augina du sūnus, James, 20 m., Notre Dame Universitete studijuoja mediciną, o Robertas, 16 m. lanko vidurinę mokyklą.

M. K. Čiurlionio mirties 50 m. sukaktį paminėjo Chicagos L. Evang. Liut. parapija. Čiurlionio preludus ir fugas vargonais grojo Faustas Strolia.

Ona Muloliėnė, lietuvių operos mecenatė ir Vienybės ilgametė skaitytoja Chicagoje atostogas leidžia Baltimorėje pas giminaičius Bronę ir Vytautą Volertus.

Dr. A. Razma ir A. Rugytė, laikino Lietuvių Fondo iniciatorių organizacinio komiteto vardu, išsiuntinėjo spaudai fondo statuto istato projektą, dė; kurio prašoma „pasisakyti“ iki šių metų rugpiūčio 23 d. Mat, tą dieną įvyks iniciatorių posėdis, o rugsėjo 1 ir 2- Fondu Tarybos suvažiavimas, kur statuto projekto autorius adv. Alg. Keželis galės atsakyti į visus kilusius klausimus. Chicagoje kalbama, kad tokiam rimtam klausimui duota permažai laiko.

Ona Skeveriūtė-Stephens, Chicagos dailininkė, išvyko atostogų į vakarų Europą.

Vienybės skaitytojai, kurių prenumerata baigėsi, maloniai prašomi nedelsti atsilyginti už laikraštį. Prenumeratos terminas pažymėtas greta vardo ir adreso. Prenumerata metams - \$7.00. Iš anksto sumokant už dvejus metus - \$12.00, už tris metus - \$15.00.

V. Noreikos nuotrauka

Jaunimo Centro studentų ansamblio šokėjai prie Lietuvos paviljono Tarptautinėje Parodoje.

VIENYBĖ, 1961 m. rugpiūčio 18 d.

PUIKI DOVANA
BET KURIA PROGAI

Naujai pagaminta pirmoji lietuvių kompozitoriaus ilgo grojimo pramoginės muzikos plokštelė

Lietuviškai įdaluota 10 šokių muzikos Hi-Fi ir Stereo plokštelė gaunama lietuviškoje spaudoje ir dovanų parduotuvėse.

VIENYBĖ

1886 DEIMANTINIAI METAI 1961

192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7257

Dabar

(Atkelta iš 1 psl.)

"autonomijos su seimu Vilniuje", ar Steigiamojo seimo laikais Kaune?"

Beje, Kardelis sako, kad "Tysliava, kaip Amerikos pilietis, matyt, neprileidžia minties, kad Amerikos piliečiai galėtų piktuoti Valstybės departamentą."

Neriesa. Mano buvo pažymėta:
"Net ir tuo atveju, jeigu paaiškėtų, kad Pabaltijo tautos yra 'mainų objektas', reikėtų piktuoti departamentą, o ne laikraštį."

Kaip ten bebūtų bet tokį laikraštį, kaip New York Times, kuris kasmet Vasario 16 proga parašo palankų vedamąjį apie Lietuvą, nereikėjo piktuoti.

Beje, šia proga verta prisiminti viena įdomi, sakyčiau, istorinė smulkmena: 1916 metų rudenį (spalis 18) New York Times pranašavo, kad vokiečių — rusų karo pasekoje, "Lenkija, Lietuva ir Kurliandija gali pasiskelbti nepriklausomomis valstybėmis..."

Amerikos lietuviai, kurie tada buvo įkūrę LIETUVOS AUTONOMIJOS FONDA, dėl to New York Times nepiktavo. Priešingai, Martus ir keletas kitų veikėjų nūėjo pas redaktoriui ir, Amerikos lietuvių visuomenės vardu, jam padėkojo.

Dabar, vietoj padėkos, Kardelis siūlo trūkyti ir griauti... Jerichoną.

SULZBERGERIS ATSAKĖ...

Liepos 12 d. dienraštyje THE NEW YORK TIMES buvo įdėtas to laikraščio korespondento C. L. Sulzberger straipsnis BERLIN BIRD AND BAL-TIC BUSH, kuriame jis kėlė mintį sprendžiant Berlyno klausimą pripažinti Sovietų Rusijai Baltijos kraštų okupaciją.

Ryšy su tuo straipsniu minėto dienraščio redakcijai liepos 18 d. ALT Vykdomasis Komitetas pasiuntė platesnio turinio protestą, prašant jį paskelbti visuomenėi.

Tačiau iki šiol dienraščio redakcija ALT Vykdomojo Komiteto motyvuoto rašto nepaskelbė ir nedavė atsakymo ką mano daryti.

Rugpjūčio 11 d. ALT Vykdomasis Komitetas gavo iš Atėnų paties rašinio autoriaus C. L. Sulzbergerio tokio turinio

laišką, kuris žemiau paduodamas visuomenės žiniui:

C. L. Sulzberger

Dr. P. Grigaitis
Executive Secretary
Lithuanian American Council,
Inc.
1739 South Halsted Street
Chicago 8, Illinois, USA

Dear Dr. Grigaitis,

Your letter to the Editor of the New York Times of July 18 has been forwarded to me here. I appreciate your sincerity and genuine interest, although you disagree with me so strongly. Thank you for your courtesy in writing.

Sincerely yours,
C. L. Sulzberger

VIENYBĖ, 1886, II, 10

Uzgime tas jaunas rasktelis wardu Wienibe, tarpe lietuwninku, tejp kajp utzekejo tykra zwai-gzde, kuri sawo szwiesa kitas perauksztis, ir wysa czesa wajkszczios keliu tejsybes ne-

sziodama ing namus Wienibe ir sutikima.

Su druta szyrdze, ir ne perlauzta wale stowawosimes but inpedzejs giaro artojaus, kurys suimdamas zagre in rankas, nesidajro, o stowawojasi waga ligiai ir tiesiog nuwest.

3 praeities Tavo sūnūs...

AR BUS WAJNA?
Wysos gazietos Rosyjo labaj asztrej raszo apie taj, kad Prusaj su Austrioku padare sutarty, Prusas labaj byjo Rosyjos, ir mozna tikety, kad pralējimas kraujo bus dydelys, o taj ne pollgam.

- Gazieta Petersburgska, Katkowo sako, kad swietas nesulauks to, idant ministerys Giesas turėto susywazuot su Bismarkiu Gastejne.

VIENYBĖ, 1886 m. rugp. 18

DEIMANTINIO FONDO RĖMĖJAI

B. Budginas	\$75.00
Santa Monica, Cal.	
S. Gaubienė	5.00
Newark, N. J.	
G. Rutenis	5.00
Jamaica, L. I.	
A. Gudelis	3.00
Brooklyn, N. Y.	
J. Kurklen	3.00
Astoria, L. I.	
J. Vilkutaitis	3.00
Woodhaven, L. I.	

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojama.

GYVIEJI PAVEIKSLAI IS ARTI IR TOLI

LAIKRODIS STOVI, BET ŽADINTUVAS EINA...

Viktoras Žylė

Muzikinių instrumentų krautuvėse galima užtikti du įdomius instrumentus — arfą ir būbną. Nuostabiai yra sudaryta arfa: jos stygos suskamba net vėju pūstelėjus. Su būgnu kitaip. Norint išgauti garsą, tenka kuolu suduoti.

Į tuodu instrumentu didelį panašumą turi daugelis išeivijos organizacijų.

Imkim, kad ir Amerikos Lietuvių Tarybą. Jos jautrumas prilygsta arfai. Paliesta mažiausio pūstelėjimo — ALT skamba, žvanga, užla ir bilda.

Neseniai (šio laikraščio puslapiuose) su širdgėla užsiminiau kritiškoje padėty stovintį Pabaltijo kraštų laisvės klausimą. "Pūstelėjau" kiek ir per ALT "stygas", — palyginamas ją su Versallo rūmų neužsuktu laikrodžiu. Palyginimas simboliškas. Bet...

Rugp. 9 d. atsilies ALT sekretoriaus (mano labai gerbiamas žmogus, turįs didelių nuopelnų išeivijai ir Lietuvai) redaguojamos Naujienos, ALT, girdi, nesanti sustojusi; jos spyruoklė tapusi užsukta 1940 m. spalio 15 d., kai ALT organizatoriai lankėsi pas Rooseveltą.

Niekadarys būtų tas, kas neigtų istorinį lankymosi faktą bei Rooseveltui pasakytus žodžius: "...The time will come when Lithuania will be free again. This will happen much sooner than you may expect".

SUSIPAŽINO IR DAUGIAUNE BESISVEIKINO

"Tai buvo pirmas ir paskutinis atsilankymas pas Rooseveltą", — rašo Naujienos. Gailai o juk ALT derėjo prezidentą Rooseveltą aplankyti dar kartą, — kai užsibaigė Teherano konferencija! Tada vertėjo Rooseveltą paklausti, — ar jo (1940.10.15 d.) duoti užtikrinimai tebegalioja?

ALT to nepadarė. Po "pirmo ir paskutinio atsilankymo" altiečiai sustojo prie pranašo Rooseveltą lazdos ir 20 metų kartojo: "... This will happen much sooner than you may expect".

Tų žodžių aidas 1940 m. pabaigoj (per Švediją) buvo atbangavęs ir į okup. Lietuvą. Išvalgūs pogrindžio organizatoriai Rooseveltą žodžius verino, kaip "A slip of the tongue". Bet buvo ir tokių Lietuvoje, kurie Rooseveltą pasakytu žodžiu tikėjo labiau nei savo šv. Patronu. Dėl šių ir dar kitų žodžių buvo parodyta didvyriškų pastangų, kad žodžiai taptų kūnu.

Šiandien ALT gal ir galėtų pasakyti "už kiek pirkom — už tiek ir pardavėm". Bet yra ir kita tiesa: politikos vandenysse plaukiojantis neturi teisės patys tikėti lengvai barstomais pažadais, o ypač pažadais bandyti grįsti kelius į laisvę.

SKAITYTI "PEKLOS KNYGAS"
YRA GRIEKAS

Norint įrodyti, jog ALT sukimosi apyruoklė visada buvusi užveržta, Naujienos svledė

Mums

rašo.

Vienybės 31 n. Natalija Stilsonienė klausia, kas buvo tas lietuvis, kuris darė Lincoln centą projektą.

Tasai "lietuvis" buvo Viktoras Dovydas Brenneris (Victor David Brenner), gimęs 1871 m. Šiauliuose, miręs 1924 m. New Yorke. Mokėsi Šiaulių talmudtorėje, Rygoj — graviurotojo amato, atvykęs į JAV lankė Cooper Union ir Arts League mokyklas, o 1898 m. išvyko mokytis į Paryžių ir ten prasiveržė į medalistus. Sugrižęs Amerikon ėmė garsėti kaip skulptorius, medalistas, plakatininkas, savo laikų padaręs ir prezidento

Theodoro Roosevelt medalių portretą. 1909 m. buvo priimtas jo sukurtas JAV 1 cento monetai prez. Lincoln atvaizdas — biustas. Ankstyvuose šio tipo centuose matyti ir autoriaus inicialai (V.D.B.), bet vėliau jie buvo išmesti. Tą patį Lincolną galvutė tebe mušdinama cente ir dabar. Dėl to kad Brenneris buvo gimęs Lietuvoje, mėgėjas "įpilietiški" ir Amerikos lietuviu, o paskui ir jo pavarde sultietuviu į Baranauską. Tačiau niekad jis nebuvo lietuvis; be to, nei jo tėvas, nei jis pats Baranausko pavarde nesiskelbė.

JONAS K. KARYS
Bridgeport, Conn.

J. Valaitis, patelkęs Vienybės 31 num. didingo Lietuvos Atsiminimų radijo pobūvio vaizdą Brooklyne, pastebė, kad ten buvę pasigesta mūsų "viršūnių". J. Valaitis spėjo, kad jų nebuvo priežastis ir apmaudo pilnu karteliu pastebė, jog tokia jų laikysena atrodė kaip "liaudžiai" akibrokštas.

Nors Valaitis ir nepalietė "viršūnių" nesiteikimo pasirodyti priežasties, bet man atrodo, ji aiški. Jos ("viršūnės") nepasirodė dėl to, kad nebuvo specialiai pakviestos. Tokiu būdu pakvietus jas į kurį nors visuomeninį bei kultūrinį subūvimą, pagal kultūruojamą paprotį, reikia susodinti į pirmą eilę, kad vadinama liaudis būtų už jų nugarų, o jos, kaip kokie "samovarai", priešaky visų. Jei būna organizatorių žodis, tai ji turi sekti kurios nors viršūnės panašus pasireiškimas. Kai kurios "viršūnės" kartais taip pasireiškia, kad visa prakalba susideda iš bežensimo, mikenimo ir "panašeno", kuris apkartina klausytojams nuotailką, kaip koks činčibieras.

Ne ilgesiauti reikėtų, kaip rašo Valaitis, kad iškilme virtuosiui pūtnike nebuvo "mūsų viršūnių", bet tinkamai vertinti. Mat, teigtama viršūnė visur ir visuomet yra viršūnė. Tuo ji ir skiriasi nuo "samovarinės viršūnės".
T. MAZEIKA
New York, N. Y.

Tarptautinėje parodoje Chicagoje

Tarptautinėje Prekybos ir Pramonės parodoje Chicagoje, vykusio nuo liepos 25 iki rugpjūčio 10 d. McCormick rūmuose, Lietuva buvo pakviesta ir dalyvavo su savo paviljonu. Atsilankius į šią parodą teko nustebti pamatčius 200 kv. pėdų Lietuvos paviljoną, kurį kasdien saugodavo dvi gražios lietuvaitės, apsirengusios puošniais tautiškais kostiumais. Jo forma - trys sienos: viena ilga, 20 pėdų, kitos dvi trumpos.

Priekyje lietuviško stiliaus tvorelė. Ant sienos kabėjo specialiai pagamintas žemėlapis, vaizduojąs Europą, Sov. Rusiją, jos satelitus ir okupuotas žemes. Ant žemėlapio rėmų užrašas Lithuania. Lietuva žemėlapyje raudoname fone. Po žemėlapio ant juodo fono angliškas užrašas: Lietuva - Rusijos kolonializmo aukas. Iš eksponatų paviljone buvo Lietuvos valzdų nuotraukos, keramika, medžio drožiniai, gintaras, lėlės, kryž-

liai ir įvairūs audiniai. Buvo mažo formato staklės. Budinčios lietuvaitės dalino specialiai išleista brošiūrą apie Lietuvą, parašytą anglų kalba. Lietuvos paviljonas Tarptautinėje parodoje gavo garbės pažymėjimą, kurį suteikė American Institute of Interior Designers Illinois skyrius. Lietuvos paviljoną įrengė A. L. Inžinierių ir Architektų S-gos Chicago skyrius vadovaujant arch. Br. Lukštaitel.

Lietuvių paviljoną fotografavo Chicago Tribune ir kiti dienraščiai, taip pat ir kelios televizijos stotys. Rugpjūčio 8 d. iš Lietuvos paviljono buvo atlikta graži pusvalandžio radio programa, kurią sponsoravo Chicago Daily Tribune radijo stotis su mūsų pranešėju Povilu Šaltimieru.

Pats Šaltimieras prabilo lietuviškai, o muz. H. Turner pagrojo liaudies dainų melodijas. Kalbėjo: konsulas P. Daužvardis, Miss Lithuania G. Antanaitytė, dr. Elsnas ir Chicago miesto pareigūnai. Be to, McCormick didžioje salėje kas dien buvo lietuvių

V. Noreikos nuotrauka

Lietuvių paviljono rengėjai Tarptautinėje Parodoje Chicagoje. Sėdi iš k. į d.: L. Brazdienė, Miss Lithuania G. Antanaitytė, B. Lukštaitė. Stovi: D. Šatas, V. Vepštas, A. Žemaitis, V. Germanas, K. Jėčius, konsulas P. Daužvardis, G. Rūbas. Trūksta J. Rimkevičiaus, K. Burbo ir V. Juodkos.

pasirodymai su dainomis, šokiais ir montažais.

Lietuvos dalyvavimas šioje parodoje stipriai užakcentavo laįvajame pasaulyje gyvenančių lietuvių pasiekto tautinės kultūros lygį.

Povilas Dirkyš

ZIBURIAI PRIE SYSOS

H. LIANDSBERGO nuotrauka (Silutė)

PASAULYJE...

- Sekretorius Dag Hammarskjöld pareiškė, kad Jungtinės Tautos suteiks paramą naujai Kongo vyriausybei, kurią sudarė Cyrille Adoula.

- Ganos prezidentas Kwame Nkrumah, nuvykęs į Tokijo, pareiškė, kad jo valstybė remsianti komunistinės Kinijos priėmimą į Jungtinių Tautų narių tarpą.

- Japonija paminėjo 16 metų kapituliacijos sutartį. Višose budistų ir krikščionių šventyklose įvyko apeigos už žuvusius antrajame pasauliniame kare.

- Švietimo vadovas Peter Tamaris pasiūlė įrengti slėptuves San Francisco mokyklų pagrindžiuose. Jis nežino, kiek tai kaštuotų, bet kadangi San Francisco turi daugiau kaip 130 mokyklų, tokiu būdu kiekvienas miesto dalis turėtų po slėptuvę nuo branduolinių bombų.

Lietuviška filmo kūryba reikalinga paramos

Alajirdas Gustaitis

Lietuviško filmo pradžia 1909 metais. Per tuos virš 50 metų buvo ir tebėra labai atsilikęs nuo kitų lietuvių tautos meninių sričių, nes į lietuvišką filmą kreiptas per mažas dėmesys. Nepriklausomos Lietuvos laikais įvairiopa puoselėtos kitos meninės apraiškos, beveik visiškai užmirštant lietuvišką filmą. Nebuvo ruošiami aukšto lygmens filminiai specialistai, nebuvo plataus masto skatinimų, filmas nebuvo dėstomas nei gimnazijose, nei universitetuose, visuomenė liko filminiai neparuošta ir tokia atsidurė užjūriuose ne tik ankstesnėse emigracijose, bet ir masiniame 1944 metų bėgime. Lietuviškos filminės visuomenės neparuošimas labai skaudžiai jaučiamas. Dabar sudaryti lietuviškas filmines tradicijas, neturinti savo valstybės, jau sunku. Užtuot talkinūs, toji visuomenė (jos paskiri atskaliniai) net stengiasi trukdyti lietuviško filmo plėtotę.

Dėl to vis dar mūsų kolonijose plačiai garsinamos ir rodomos beveik jokio supratimo apie filmavimus neturintį asmenų susukti (taip, vien tik susukti!) "filmai" iš ten ar iš ten, apie tai ar apie dar ką. Jų pasižiūrėjus tikrai gali dingti pagarba ir meilė lietuviškam filmui.

Tragišką lietuviškų filmų būklę teisingesnėn kryptin, jau kelinti metai, stengiasi pakreipti keli asmenys. Vienas jų gyvena New Haven, Conn., kiti Chicago, Illinois, Los Angeles, Calif. Daugelis nutarimų padaroma laiškais. Be abejonės, viskas eity sklandžiau susirenkant vieną kambarį. Bet vistiek lietuviška visuomenė jau pradėjo gauti naujų lietuviškų filmų ar filmukų. Jų gamybos stengiamasi nenutraukti. Žinome, ten yra nemaža trūkumų, bet esamomis sąlygomis geriau sunku padaryti.

Neretai paklausiama, ar galėtume padaryti daugiau ir geresnių lietuviškų filmų. Taip, nors filmai reikalauja pašaliečiams sunkiai įsivaizduojami daug laiko. Menkam dalykėliui reikia šimtų ar tūkstančių darbo, kūrybos valandų. Jas reikia išplėsti nuo poilsio, laisvalaikio. Bet pinigų, neturint atliekumo laiko, nesudaroma.

Šiuo kreipiuosi į VLIKą, ALTą, Lietuvių Bendruomenės Kultūros Fondą, būsimą Milljoninį Fondą, Susivienijimą Lietuvių Amerikoje ir kitas lietuviškas organizacijas, prašydamas remti lietuviškų filmų gamybą! Nereikalaukite

oficialaus kreipiuosi asmeniškais laiškais.

Filminė medžiaga, jos išaiškinimas, kopijos, gamybinės priemonės yra labai brangios. Kiek didesnis filmas reikalingas nemažų pinigų. Visuomenė gal turėjo progos įsitikinti, kad tų asmenų paruošti filmai verti žiūrėjimo ir visiškai skiriasi nuo žaliai mėgėjiškų. Todėl ir drįstama prašyti talkos.

Ruošiami nauji lietuviški filmai

Dirbama prie kelių naujų lietuviškų filmų.

Yra suplanuota ir tuoj būtų pradėta gaminti, tinkantys įvairiose valstybėse esančiam lietuvių jaunimui, gal keturių dalių lietuviški pradžiamoksliai filmai: lietuviškoji abėcėlė filme, lietuviškoji matematika filme, lietuviškoji istorija filme, lietuviškoji geografija filme. Tokių filmų reikalai pernai buvo išdiskutuoti įvairių sričių kultūrininkų susirinkime Chicagoje, visuotinai pritarta. Filmai — abėcėlės būtų piešti, spalvoti, garsiniai, linksmo pobūdžio. Deja, dėl pinigų stokos jie guli nejudinami.

Jaunimas gautų ir daugiau paaišytų filmų.

Visuomenei rengiama ar galėtų būti parengta įvairių kultūrinių filmų. Jų bent keletas, bet šiuo kart vardu nenoriu atskleisti.

Turima dokumentinių nufilmavimų: apie Darių — Girėną, J. Sharkey — Žukauską; turima ištisi rinkiniai filmų iš Nepriklausomos Lietuvos, su mūsų kariuomenės paradais,

Vytautas Stasiūnaitis, kuris drauge su tėvu Valium Stasiūnaitiu, gamina lietuviškus pieštus filmus Chicagoje.

Chicagoje Vytauto Stasiūnaitio piešto filmo "Algis Trakys ir Taksukas Šleivys" scena "Užpuola bitės".

iškilmėmis Vytauto Didžioje garbei, jūros šventės ir kt. Ir apie Klaipėdos atvadavimą (bei praradimą). Ir kt. Vistai žaliavos, reikalingos ilgo, kruopštaus darbo, nemažų pinigų prieš paleidžiant į ekraną.

Būtų labai naudinga paruošti Lietuvą reprezentuojantį filmą. Jis labai tiktų ginti Lietuvos reikalams, rodyti svetimų valstybių diplomatams, užsieniečiams rašytojams, žurnalistams, puikiai tiktų rodyti Lietuvos skyrių parodose, televizijos stotims. Galėtų būti nuomojamas universitetams, klubams. Bet kas finansuos?

Valius Stasiūnaitis, buvęs Lietuvos valstybinės dramos teatro aktorius, dabar su sūnum Vytautu ruošia idomų Klaipėdos sukilimo filmą. Medžiagos šiam filmui jis gavo ir iš Chicago's Tribune dienraščio.

Jaunime, studijuokite filmo meną!

Labai prašau lietuvišką jaunimą (ir jų tėvelius) pagalvoti apie filmines studijas. Galimybės plačios, pareikalavimai dideli, darbai labai idomūs, atlyginimai geri, pasiekiantieji pačių aukštybių. Kas nežino, kad užsienio filmo žmonės gyvena turtingai, prabangiai, pagarbiai. Ir kiek daug naudos galima padaryti savajam kraštui!

Ačiū lietuviškai spaudai, rašančiai filminėmis temomis, nors pageidautina daugiau rašinių lietuviško filmo

reikalais, ne užsienietiškomis temomis. Lietuviškiems filmo reikalams teskiriama trumpas eilutės. Bet... net tokiu, šiuo kart mums nepalankiu būdu, vistiek populiarinamas filmo reikalas. Su laiku ateis reikiamas dėmesys ir

Lietuviškam filmui, jometatikai.

Taip po truputį, tikėtume, atsiras daugiau rašančių lietuviško filmo temomis, daugiau filmuotojų (ne sukėjų). Gautųsi gausesnė lietuviškų filmų pasiūla, būtų konkurencija. Visa tai labai puiku! Gal po kelių ar keliolikos metų bus įvykdytas mano troškimas: lietuviai turės naują pramogą (gal ir mokslinimosi) rūšį — lietuviškus filmus. Jie papildys ar pakeis "pavargstančius" mūsų tautinius šokių, liaudies dainų, vaidinimų. Jų neištums, tik papildys, pajavirins lietuviškas pramogas. Ir jie liks kaip mūsų dovana Lietuvai.

Apgailestautina jaunų, gabių lietuvių atsidavimu vien užsieniečių filmams, leidimu, redagavimu anglų kalba žurnalo filminiems reikalams, gaminantiems naujoviškus filmus, bet iki šiol dar nei kiek netalkininkavusius lietuviškam filmui, jo reikalams. Ateikite talkon! Jūsų įnašas gali būti labai naudingas. Lietuviškos minties filmais taip pat galite susilaukti ir kftatavčių dėmesio, pripažinimo.

Norintieji talkinti lietuviškiems filmams galite rašyti šių eilučių autoriui: 1132 N. Hyperion Ave., Los Angeles 29, Calif.

"PONAS TADAS" ANGLIJOJE

Literatūra ir Menas praneša:

A. Mickevičiaus "Ponas Tadas" Anglijoje... sulietuvintas. Kaip praneša lenkų literatūrinis žurnalas "Tworczost", 1959 m. pasirodė lenkų poeto didžiojo kūrinio vertimas anglų kalba antrašte "Lietuvos giria" ("The forest of Lithuania"). Deja, tai ne tik nepilnas vertimas, bet daugiau savotiška parafrazė. Visa A. Mickevičiaus epopėja iš 12 giesmių angliškame leidinyje sutraukta į šešias giesmes. Lenkų recenzentas Z. Najderis šį darbą, kurį atliko žinomas jaunesniosios kartos anglų poetas Donald Davis, vadina literatūriniu eksperimentu, nors gana įdomiu bei pavykusi, tačiau vis dėlto beveik unikaliniu visoje mickevičiausje.

Pasirodo, jog anglų kalba iki šiol nebuvo tik prozinis

"Pono Tado" vertimas (atliktas 1917 m.), išversti didžiąją A. Mickevičiaus epopėją į anglų kalbą esą labai sunku, o kai kuriais atvejais, — dėl atitinkamos terminologijos bei frazeologijos stokos, — tiesiog neįmanoma. Mums atrodė, jog šitoks teigimas tai tik hipotezė — tarybiniai vertėjai jau pakankamai įtikinamai įrodė, kad nėra neišverčiamų literatūros kūrinių. Tačiau mums šiuo atveju norisi pirmiausia pabrėžti tai, jog lietuvis skaitytojas gali jausti esąs geresnėje būklėje už anglų skaitytoją — lietuvių kalba jau turime du pilnus (tiesa, nors ir nepakankamai tobulus) "Pono Tado" vertimus ir įpusėtą tretįjį, žymiai tobulesnį. Pasirodo, ne visada vadinamosios didžiosios kalbos ir didžiosios literatūros prašoka "mažąsias".

Lietuvos studentės stovykla.

LIETUVIŲ FONDO ĮSTATAI

Lietuvių fondo laikinasis organizacinis komitetas posėdžiauja Chicagoje. Iš kairės - B. Babrauskas, inž. D. Bielskus, Al. Rūgytė, V. Šmulskštys, dr. G. Balukas, prel. M. Krupavičius, adv. Alg. Kėželis, dr. B. Poškus, dr. A. Razma, dr. J. Valaitis, V. Dzenkauskas, dr. V.F. Kaunas.

Turint galvoje, kad trečdalis lietuvių tautos yra pasitrinkusi JAV Valstybes kaip laisvės prieglobstį ir kad čia gyvenančių lietuvių tarpe yra kuriamos literatūrinės, mokslinės bei meninės yrybės, — tiems darbams paremti yra steigiamas Lietuvių Fondas.

I. BENDRIEJI NUOSTATAI

1. Fondas veikia kaip kultūrinė institucija, U. S. Internal Revenue Code paragrafo 501 (c) (3) prasme, ir negali dalyvauti jokioje veikloje, kuri nėra numatyta šiame įstatyme ir eventualiuose jo papildymuose.

2. Fondas gali naudoti tik iš kapitalo gaunamas pajamas, o pagrindinis kapitalas negali būti panaudotas kitaip, negu toliau šiuose įstatymuose.

3. Pastovusis Fondo kapitalas susidaro iš aukų, paveldėjimų ir beprocentinių paskolų.

4. Bet kuris aukotojas, duodamas auką, didesnę kaip \$3,000.00, gali nustatyti, kuriam specifiniam tikslui tie pinigai ar jų pajamos turi būti vartojami. Fondas šiuose instrukcijų laikosi, bet tokia auka aukotojui nesuteikia nario teisių.

II. NARIAI

5. Bet kuris asmuo, korporacija, trestas ar organizacija tampa Fondo nariu, duodami auką Fondo pastoviam kapitalui, jei tokia auka yra Fondo Tarybos priimta.

6. Kiekvienas narys turi vieną balsą už kiekvieną \$100.00, paaukotą Fondui, tačiau joks narys negali balsuoti daugiau negu 10% visų balsų skaičiaus (tas skaičius bus nustatomas Fondo Tarybos), neatsižvelgiant į jo dovanotą sumą.

7. Nario balsavimo teisė yra perduodama pagal nario rašytinį nurodymą. Toks perdavimas negalioja tol, kol jis nėra atžymėtas Fondo knygoje.

III. METINIS SUSIRINKIMAS

8. Metinis narių susirinkimas yra šaukiamas Tarybos numatytu laiku ir vietoje. Tačiau, jei Taryba nešauktų narių susirinkimo per 15 mėnesių nuo Fondo inkorporavimo ar nuo paskutinio metinio susirinkimo, tai tokį susirinkimą turi teisę sušaukti narys

ar nariai, turį 5% balsų, arba Revizijos Komisija.

9. Jei metinis susirinkimas nenumato sekančio susirinkimo laiko ir vietos, Taryba turi išsiuntinėti pakvietimus visiems balsus turintiems nariams ne vėliau kaip 30 dienų prieš tokį susirinkimą, pranešdama jo laiką ir vietą.

10. Nariai gali dalyvauti asmeniškai ar per įgaliotinius. Kiekvienas įgaliotinas traktuojamas kaip atskiras narys 6-tojo paragrafo tikslams.

11. Metinis susirinkimas paskutiniu savo oficialios programos punktu išrenka reikalingą Tarybos narių skaičių.

12. Metinis susirinkimas renka trijų narių Revizijos Komisiją, kuri revizuoja ir peržiūri Fondo bylas ir raportuoja sekančiam metiniam susirinkimui.

13. Jei Fondo dydis padarytų reviziją per sunkią, Revizijos Komisija gali vienbalsiai paprašyti Tarybą pasamdyti viešą buhalterį (CPA) tam darbu atlikti. Toks prašymas Tarybai yra privalomas.

IV. FONDO TARYBA

14. Tik balsuoją Fondo nariai gali būti išrinkti Fondo Tarybon. Šiam tikslui asmuo, įgaliotas atstovauti korporacijai, trestui ar organizacijai, yra laikomas nariu.

15. Tarybą sudaro 9 nariai, išrinkti 3 metams. Pirmosios Tarybos trys nariai išrenkami vieneriems metams, trys — dvejiems metams, trys — trejiems.

16. Kiekvienas sekantis metinis susirinkimas išrenka 3 Tarybos narius. Jei kuris narys mirytų, atsisakytų ar nepajėgtų eiti savo pareigų, Taryba skiria kitą asmenį iki jo kadencijos galo jo vietai užimti.

17. Taryba skiria Fondo Valdybą Tarybos nustatytam terminui.

18. Taryba kasmet sudaro tų metų pajamų Skirstymo Komisiją. Taryba skiria 3 asmenis ir kviečia JAV Lietuvių Bendruomenę paskirti dar 3 asmenis. Jei Lietuvių Bendruomenė nepaskirtų reikalingų narių, Taryba skiria visus 6 narius.

19. Skirstymo Komisija svarsto narių pasiūlymus bei gautus prašymus ir siūlo rekomendacijas Tarybai.

20. Skirstymo Komisija rekomendacijas sprendžia paprasta balsų dauguma; jei daugumos nesudaro, klausimas sprendžiamas Fondo Tarybos.

21. Skirstymo Komisijos rekomendacijos yra vykdomos, jei jos, Tarybos nuomone, nepažeidžia Internal Revenue Code paragrafo 501 (c) (3).

22. Taryba taip pat skiria Investavimo Komisiją iš tiek asmenų, kiek Tarybai atrodo reikalinga, nenustatytam terminui.

23. Taryba turi periodinius posėdžius ne rečiau kaip 4 kartus per metus tokiu laiku ir vietoje, kaip bus nustatyta Tarybos pirmininko. Jei laikas ir vieta nebus nustatyti, tai ne vėliau kaip per 10 dienų prieš susirinkimą turi būti įteikiamas visiems Tarybos nariams rašytinis pranešimas.

24. Jei pirmininkas nesušaukia posėdžio per 100 dienų nuo paskutinio posėdžio, bet kuris Tarybos narys turi teisę tai padaryti.

25. Tarybos nariai tarnauja be atlyginimo, tačiau apmokėjimas būtinių išlaidų, padarytų Fondo reikalais, nėra laikomas atlyginimu.

V. VALDYBA

26. Valdybą sudaro 4 asmenys: pirmininkas, vicepirmininkas, sekretorius ir išdinininkas, kurie gali, bet neprivalo būti Fondo nariai.

27. Pirmininkas prižiūri kasdieninę Fondo veiklą pagal Tarybos nustatytus planus ir yra jai atsakingas.

LIETUVIŲ FONDAS EINA Į VISUOMENĘ

Laikinis Organizacinis Lietuvių Fondo Komitetas eilėje posėdžių aptarė ir parengė LF įstatus, kuriuos teisiškai apipavidalino adv. Algimantas Kėželis. Čia pateikiamas lietuviškas tų įstatų vertimas. Norintieji gauti autentišką angliškąjį tekstą kreipiasi į komiteto sekretorę A. Rūgytę, 5746 S. Justine Ave., Chicago 36, Ill.

Sudarant įstatus, atsižvelgta į aukotojų moralinę teisę saugoti Fondo kapitalo neliečiamumą ir prižiūrėti jo pajamų skirstymą, kuriame lygia dalimi dalyvauja L. Bendruomenės atstovai. Fondo kapitalo kasmetinės pajamos, t. y. pelnas, gautas iš jo investavimo, bus skiriamas mūsų kultūriniais bei švietimo reikalams, o jei tolimesnėje ateityje čia tokių reikalų nebeliktų, Fondo kapitalas teisine likvidacijos procedūra tegalės būti paskirtas Fondo korporacinėje chartoje numatytiems tikslams, — lietuvių kultūrai, — eventualiai išlaisvintoje Tėvynėje.

Dėl šių įstatų visuomenė kviečiama pasisakyti spaudoje arba siųsti pasiūlymus organizacinio komiteto pirmininkui dr. A. Razmai, 521 Kankakee St., Wilmington, Ill. Tie pasiūlymai bus aptarti komiteto posėdyje rugpjūčio 23 d., o galutinį žodį dėl įstatų tars JAV Liet. Bendruomenės Taryba š. m. rugsėjo 2 — 3 d. Aukos siunčiamos šiuo adresu: Lithuanian Foundation, Account No. 89463, Standard Federal Savings & Loan Ass'n, 4192 Archer Ave., Chicago 32, Ill.

Lietuvių Fondas bus įregistruojamas Illinois valstybėje. Fondo korporacinėje chartoje nurodyta tikslai: "Įamžinti lietuvių kultūrą, naudojant Fondo pajamas literatūriniais, moksliniams ir geraširdiškiems darbams, su sąlyga, kad jokia tų finansų dalis nebus naudojama tokiems tikslams, kurie nėra atleisti nuo pajamų mokesčių pagal paragrafą 501 (c) (3), Internal Revenue Code of the US, kaip kad tas įstatymas laikas nuo laiko gali būti modifikuotas".

28. Vicepirmininkas pavaduoja pirmininką, kai pastarasis laikinai yra nepajėgus savo pareigas eiti, ir atlieka visas kitas pareigas, kurias laikas nuo laiko jam paskiria pirmininkas.

29. Sekretorius tvarko visas Fondo bylas, įskaitant susirinkimų protokolus, narių sąrašus ir kt. Jis su pirmininku ar vicepirmininku, veikiančiu pirmininko vietoje, pasirašo visus oficialius Fondo dokumentus.

30. Išdinininkas tvarko visus finansinius Fondo raštus. Jis turi turėti kauciją tokios su-

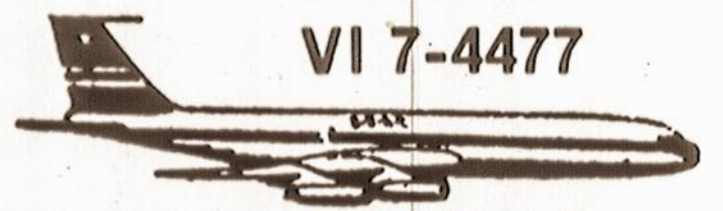
mos, kokią Taryba laikas nuo laiko nustato. Jis su pirmininku ar vicepirmininku pasirašo visus Fondo čekius. Jis yra atsakingas už Tarybos nurodytų investavimų įvykdymą pagal Investavimų Komisijos rekomendacijas. Jis paruošia ar parūpina metinius finansinius raportus ir visus raportus, kurie yra pateikti Internal Revenue Service of the United States. Jis daro išmokėjimus pagal Investavimo Komisijos rekomendacijas, kurios Tarybos yra rastos legalios.

Pabaiga 9 psl.

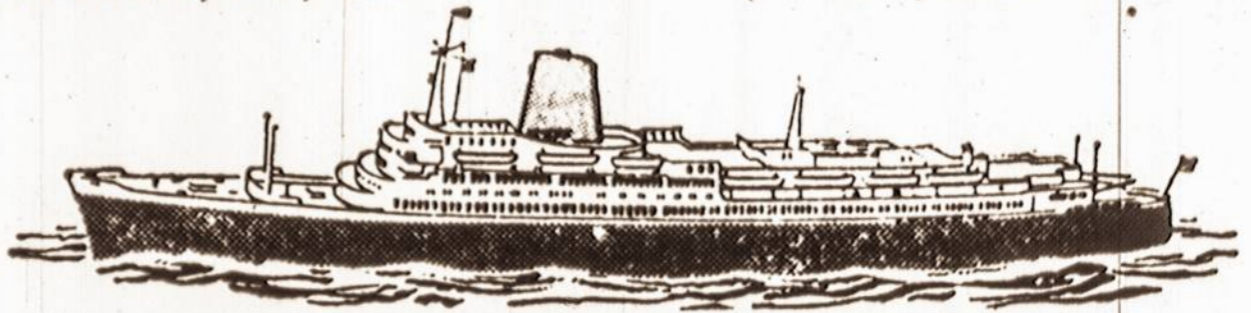
Joseph Andrusis TRAVEL BUREAU

87-09 Jamaica Avenue Woodhaven, 21, N. Y.

Telefonas VI 7-4477

BILIJETAU PARDUODAMI visomis susisiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas

PERKANT - PARDUODANT NAMUS AR ISNUOMOJANT BUTUS, APDRAUDOS, federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders) ir įvairiausių kitais reikalais, kreiptis

HAVEN REALTY & INSURANCE

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y. TEL. VIRGINIA 7-4477

Kasdien nuo 9 val. r. iki 9 v. v. Sekm. nuo 1 v. p. p. iki 5 v. v.

Zvaigždėse nėra pažymėta...

Atkelta iš 5 psl.

daug efektyvesnė nei karšti ginklai.

Mums visiems yra aišku, kad jokia revoliucija istorijoje nėra niekad taip toli nuklydusi nuo pirmųjų savo tikslų, kaip kad sovietų revoliucija. Kokia tai buvo buvusi ta beklasė utopija sudaryti pasaulyje stipriausią ir iš įvairių tautų sudėtą visuomenę, kuri vyrautų savo skirtingais apmokėjimais ir klasinėmis privilegijomis. Tas ankstyvesniųjų revoliucionierių idealistinis dinamizmas šiandien yra plačiai pasidavęs primitiviams turto ir jėgos dirginimams.

KĄ LENINAS RAŠĖ

1903 m. Leninas rašė: "Mes reikalaujame tiesioginio ir besąlyginio susirinkimų ir spaudos laisvės pripažinimo ir politinių kalinių bei disidentų amnestijos. Kol tatai nebus padaryta, visi žodžiai apie toleranciją ir religijų laisvę bus skaitomi šlykščiu melu.

Tai ką Leninas reikalavo caristinėje Rusijoje, tinka ir šiandieninei Rusijai. Šiandieninei Rusijai žmonėms reika-

linga dar daugiau. Tebūnie leista tiems žmonėms už geležinės uždangos pajusti ar laisvojo pasaulio idėjos yra teisingos ar klaidingos, o tai galima padaryti tik keičiantis žmonėmis ir idėjomis.

Rusai yra tikrai gamtos dosniai apdovanota energija ir darbštumu tauta. Kai jų bendruomenė dar patobulės, kai geležinis Stalino amžius nubluks ir kaisaugumopolicijos aštrūs nagai ir visoki valymai, deportacijos ir vergų stovyklos išnyks, su jų pavergtomis tautomis įvyks toks pats procesas, koks jau yra įvykęs su kitomis tautomis, kurios šiandien džiaugiasi pilna savo laisve. Daugiau ir daugiau Rusijos inžinierių, mokytojų, rašytojų, daktarų, profesionalų ir intelektualų pradės kelti įvairius tiriančius klausimus, į kuriuos kaulus džiovinantis marksizmas — leninizmas tepajėgs duoti tik labai miglotus atsakymus. Nuo to laiko kai bendruomenei buvo uždarytas burnas, ten nieks nekėlė tokių klausimų, kurie nuo istorijos pradžios graužė visokias dogmas, engė despotizmą ir suvarė į akligatvį tuos, kurie pretendavo suplanuoti mintis ir dvasią savo pasekėjams.

ZVELGIANT Į PRIEKY

Kaip tos švjesuomenės pojūčiai ir mintijimai literaliniai plėsis, mes turime metal iš metų atsidėję ir kruopščiai sekti, tarsi nuo to viso priklausytų mūsų ateities gyvenimas.

Zvaigždėse nėra pažymėta, kad vien dėl mūsų švirių širdžių ir teisingų reikalavimų pabaigoj laimėsime mes. Ne, mes galime visai lengvai viską prakišti. Šio mums primesto šaltojo karo natūra yra tokia, kad tą karą mes galime pralaimėti visai nepastebėdami. Ir kai, po keleto metų susivoksime kas atsitiko, bus pervėlu atsigriebti, bus pralaimėta visiems laikams. Tame kovos lauke nėra nei prie akiuėjimo, nei atgal atsitraukimo linijos, kuri būtų nusagstyta veltavėlėmis, kad ją visi matytų, lygiai taip kaip, nėra iškabintų su užrašais lentų, kurios nusakytų vietą, kur mes esame kiekvienu momentu.

Šiuo laiku mes negalime tvirtinti, kaip kad komunistai daro, kad istorija yra mūsų pusej. Aš tikiu, kad laikas įrodys mūsų naudai, tik žinoma, jei tą laiką mes tinkamai išnaudosime.

Kurį laiką komunistų industrija, ir tuo būdu karo potencialas, didės ir dėl tos priežasties įtampa ir spaudimas dar padidės bet, mes negalime pasakyti, kas komunistinių kraštų visuomenė darys didesnis mūsų dvasinis priešas. Tenka tikėti, kad jų sistema plėsis ir toliau ir ta sistema, noroms ar nenoroms sudarys kontaktus su laisvo pasaulio šalių sistemams, ir tada ji darys mažiau agresyvi tiems, kas jų samprotavimų nenorės priimti.

Būtų tikra kriminaline paikybė sėdėti ir laukti kol pats laikas padarys mūsų darbus. Laikas dirbs mums tik ta sąlyga, jei mes kalsime nesulažomą sąjungą. Tą sąjungos tvirtą statinį turi sudaryti šie elementai:

a. Pastovi ir teisinga vidinė tvarka sąjungą sudarančių valstybių.

b. Visų šalių tarpusavio bendradarbiavimo ir susipratimo išvystymas.

c. Panaudojimas visų mūsų resursų eliminuoti sąjungininkus nuo komunistų vilionių, žinant, kad bet koks skurdas, bado šmėkla, pažeminimas, ignoracija ir vilties netekimas į geresnį gyvenimą visada neš naudą tarptautiniam komunizmui.

S. Smetonienė, buvusio Lietuvos prezidento našlė, pasidavė ligoninėje Clevelande sveikatai patikrinti. Lietuviai budžiai ją aplankė, atnešė gėlių ir palinkėjo sveikatos. Nuotraukoje (iš kairė) R. Langė, J. Stankevičius, S. Smetonienė ir V. Šarkauskas.

LIETUVIŲ FONDAS... Atkelta iš 8 psl.

31. Valdybos nariai, ar kai kurie iš jų, gali būti atlyginami pagal Tarybos nuosprendį.

VI. BAIGIAMIEJI NUOSTATAI

32. Šie įstatai įsigalioja tuoj, kai Fondas gauna korporacinę chartą.

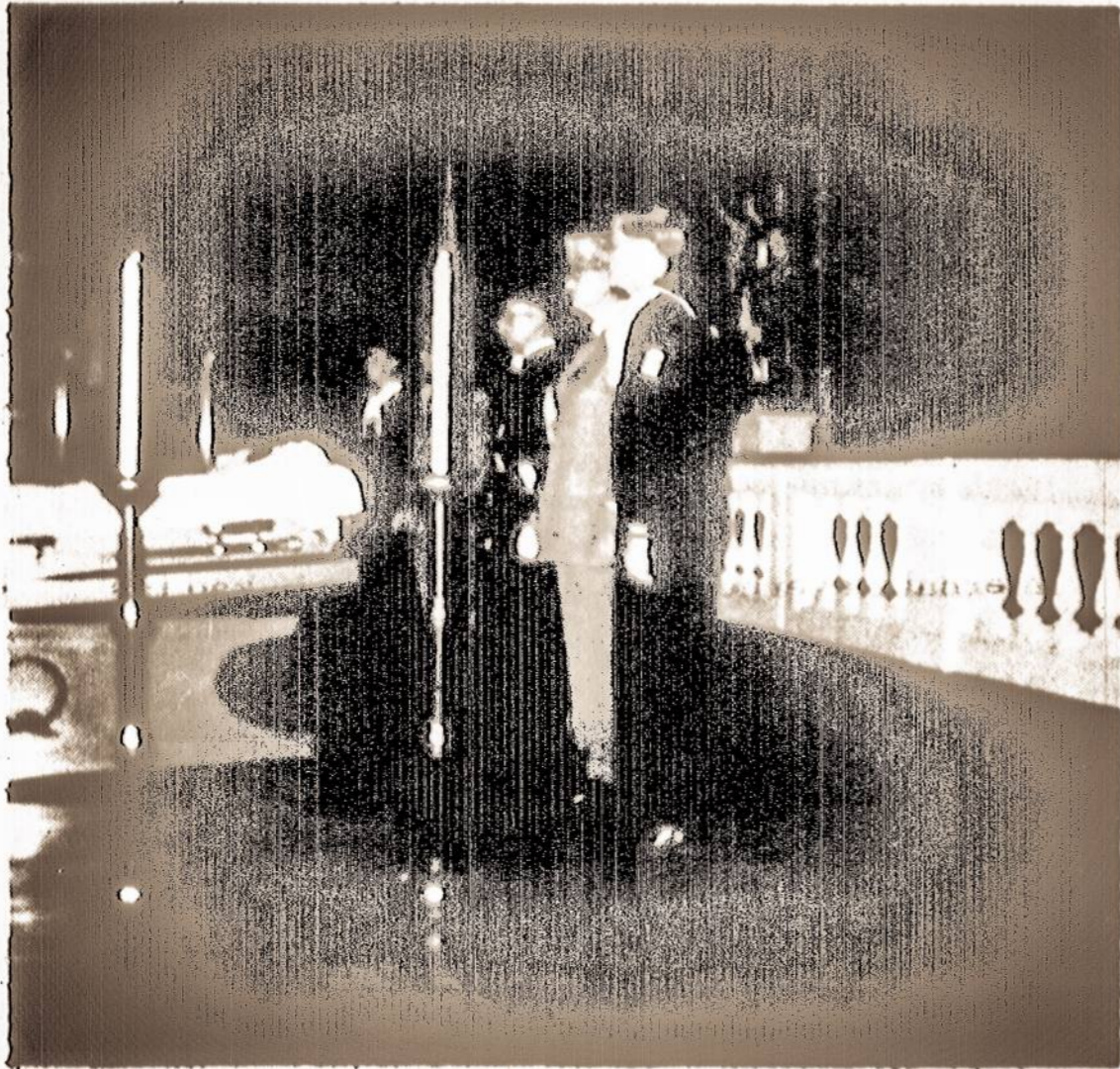
33. Įstatai gali būti keičiami paprasta balsų dauguma metiniame susirinkime, jei pakeitimai yra Tarybos rekomenduoti. Be Tarybos reko-

mendacijos metinis susirinkimas gali pakeisti įstatus dviejų trečdalių dalyvių dauguma.

34. Šio Fondo veikla vadovaujasi Illinois Not x For Profit Corporation Act, ir visi čia nenumatyti klausimai yra apsprendžiami šio įstatymo.

VII. LIKVIDACIJA

35. Fondas gali likviduotis, perveddamas visą savoturtą į treštą.

Lietuviai budžiai ir veteranai garbės sargyboje prie neseniai mirusio Clevelando lietuvių parapijos klebono kun. Barčio karsto šv. Jurgio bažnyčioje. Iš kairės - B. Rutkauskas, M. Pautienis ir kiti.

Tarnauja daugiau, kaip šimtą metų

PASKUTINIŲ NUTARIMŲ
IŠMOKAMI DIVIDENDAI **3 3/4 %** I. METUS

Dividendai apskaičiuojami metų ketvirčiais dviems metams ar daugiau (3 1/2 % reguliaraus plus 1/4 % specialaus).

3 1/2 % per metus *Reguliarus metų ketvirčio dividendas*

Nuo DEPOZITO-DIENOS
Apskaičiuojama METŲ KETVIRČIAIS

Užeikite, rašykite ar telefonuokite bet kuriam mūsų skyriui

THE KINGS COUNTY SAVINGS BANK

A MUTUAL BANK
"...kur jūsų pinigai tarnauja tik JUMS!"
BROOKLYN, NEW YORK

Eastern Parkway Office: 539 Eastern Parkway at Nostrand Ave.
Broadway Office: 135 Broadway at Bedford Avenue
Nuo pirm. iki penktadienio 9 v. r. - 3 v. p. p.
Nuo antr. iki pentk. 9 v. r. - 3 v. p. p.
Pirm. vak. nuo 5 - 8 v. v. PResident 3-7000
Pirm. nuo 9 v. r. - 7 v. v. STagg 2-6676
Member Federal Deposit Insurance Corporation

GINTARAS Lietuvos auksas

Ivairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD.
80-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. HA 9-5855

Pasiekiami: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Ave. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas
Mūsų specialybė lietuviška duona. Pyragai vedybiniais ir kitokiems pokyliams.

36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.
Telefonas: STagg 2-5938

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISUNAI
Ivairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

Sportinės nuotrupos

Edvardas Sulaitis

Kada Chicago krepšininkai vasarą atostogauja ir tik gal retkarčiais pagalvoja, jog jie krepšinį yra žaidę, kaip sužinojome, New Yorke veikia vasaros krepšinio lyga, kurioje net dalyvauja ir LAK komanda. Čia mūsų laikai kartais ir pergale laimi.

Kaip mus informuoja, toje lygoje sau ramiai žaidžia tie krepšininkai, kurie ėmę kyšius iš įvairaus plauko biznierių už iš anksto sutartus pralaimėjimus. Įdomūs yra ir tos lygos komandų vardai: Kileen's Tavern, Animals ir kt. Iš vienos pusės gal ir gerai, kad tavernos turi savo komandas ir nepasitenkina vien tik stiklų pilstymo "sportu". Tik neaišku — kas yra tie "animals"; gal jie su tavernoms ir nieko bendro neburti. Tai kiek panašu į zoologijos sodo komandą, ar ne?

Aną sekmadienį (liepos 30) Chicagoje pasirodė Lietuvos futbolu veteranai, kurie Marquette parke sužaidė rungtynes su vokiečių Hansos Alte Herren vienuolike. Bėda buvo ta, jog mūsų laikams ėmė ir pritrūko tikrų veteranų, tad juos pakeitė vienas kitas ne taip jau senas žaidėjas. Bet tas į blogą neišėjo, o tik pakėlė rungtynių, lygi kurios nedaug ką skyrėsi nuo ankstesnių metų gerųjų Lietuvos komandų lygio.

Šios rungtynės baigėsi taikiai — 3:3, nors pirmą kėlinį lietuviai buvo iškovoję dviejų varčių persvarą. Po šio susitikimo vyko Lituanicos ir Hansos pirmųjų komandų susitikimas, kuriame vokiečiai pelnė kuklią — 3:2 pergalę. Žinant, kad vokiečiai žaidžia "major" divizijoje ir ten neblogai kapojasi, tokia pasek-

E. Sulaitis nuotrauka

Chicago Lietuvos futbolu veteranų komanda, kuri liepos 30 d. išbandė jėgas su Chicago vokiečiais. Nuotraukoje matyti: J. Normantas, J. Perkūnas, K. Baltramaitis, A. Martinkus, R. Koženiauskas, L. Krjaučiūnas, V. Grybauskas, E. Sadauskas ir kiti.

me lietuviai gali būti patenkinti.

Savo stiprybę Lituanica parodė rugpjūčio 6 d., kada ji suplėkė lenkų Eagles vienuolike (irgi iš "major" divizijos) net 5:0. Tokio laimėjimo lietuviai, žinoma, nesitikėjo ir galvojo, kad bent lygiosios išdegtų. Tačiau čia išėjo daug geriau negu manyta ir lietuviai pranašumas buvo neginčytinas. Tą galėjo patvirtinti apie 600 žiūrovų, atvykusių į "Lietuvišką" Marquette parką.

ka, gal nebevažiuos ir čia, nes žmonės, kaip anksčiau kartą minėjome, planus daro ne prieš savaitę, dvi, bet prieš pusmetį ar daugiau.

Taip pat atsirado ir daugiau klišių, kurios neeis kal kuriems Clevelande dalyvauti. Pavyzdžiui, Chicago Lituanica yra pavesta rugpjūčio 26 — 27 Chicagoje prarasti. Amerikos pabaltiečių futbolu pirmenybes. Įdomu, kaip mūsų sporto vadovybė galvoja, jog

tie patys žmonės galės kartu vykdyti pirmenybes Chicagoje, ten žaisti ir kartu dalyvauti Clevelando varžybose. Apie pabaltiečių pirmenybių atidėjimą, kaip kalba rengėjai, negali būti kalbos, nes jie jau yra atlikę pasiruošiamuosius darbus (jie nelaukia paskutinių dienų kaip New Yorke ar Clevelando žmonės).

Jau buvome šiek tiek užsiminę apie Pabaltiečių lengv. *Nukelta į 11 psl.*

PRANEŠIMAS

CRK-ja remdamasi Šiaurės Amerikos Lietuvos Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos GARBES TEISMO ir Revizijos Komisijos paskyrimu šiuo skelbia Šiaurės Amerikos Lietuvos Fizinio Auklėjimo ir Sporto Komiteto bei Revizijos Komisijos rinkimus.

Oficiali rinkimų paskelbimo data 1961 metų liepos 20 d. Rinkimai baigiami 1961 metų spalio 1 d. (pašto antspaudo). Centrinės Rinkiminės Komisijos sudėtis:

Pirmininkas — Kazys MERKYS, 431 E. 7th St., So. Boston 27, Mass. Sekretorius — Ramūnas GIRNIUS, 27 Juliette St., Dorchester, Mass. Narys — Petras KONTAUTAS, 16 Ticker St., So. Boston 27, Mass.

Kandidatų nominacija uždaroma 1961 metų rugpjūčio 20 d. (pašto antspaudo data).

Sporto Apygardos iki 1961 metų liepos 25 d. praneša CR Komisijai savo apygardos (apylinkių) komisijų sudėtis ir adresus. Apygardos dar neatlikusios šios pareigos, galima greičiau prašomos sutvarkyti.

Visą susirašinėjamą rinkimų reikalu siųsti CRK-jos pirmininko adresu: K. Merkys, 431 E. 7th St., So. Boston 27, Mass.

Rinkėjų ir renkamujų metinė registracija baigiama 1961 metų rugpjūčio 21 d. (FASke gavimo ir atsiskaitymo data)

CENTRINĖ RINKIMINĖ KOMISIJA.

Praėjusį kartą "nuotrupose" rašydami apie S. Amerikos liet. sporto žaidynių II dalį, paminėjome, jog jos įvyks Bostone. Bet papūtė kiti vėjai ir, praslinkus kelioms dienoms po tų žodžių išsiuntimo, atėjo žinia, kad žaidynes vykdys niujorkiečiai. Todėl nebereikalo "Vienybės" redakcija padarė savo "patikslinimą".

Tačiau šioje vietoje mums vėl reikia "tikslinti" ir pažymėti, jog pagal naujausias žinias "iš viršaus", pirmenybės įvyks Clevelande. Negana to, jog vyks ne rugsėjo mėn. pradžioje, bet rugpjūčio mėn. pabaigoje (rugpjūčio 26 — 27). Ne kiek nesistebėtume, jog kuomet šie žodžiai bus išspausdinti, varžybas bus nutarta prarasti Chicagoje ar kurioje nors kitoje vietoje. Taigi, šį kartą žaidynių vietovės keitėsi beveik tokiu pat greitumu, kaip oras Chicagoje...

Clevelando pasirinkimas varžyboms, atrodo, gana protingas. Tik galima, jog tai padaryta 3 savaitėms prieš žaidynes, vietoje to, kad tai reikėjo atlikti prieš metus (tuoj po praėjusių metų žaidynių). Dabar jau šaukštai po pietų: tie, kurie buvo apsisprendę nevažiuoti į Bostoną ar New Yor-

WHITE HORSE Tavern

BARAS IR RESTORANAS
Duodami polaidotuviniai pietūs.

PRANAS BRUČAS
Savininkas

86-16 Jamaica Ave.
Woodhaven, N. Y.
Tel. Virginia 6-9519

Winter Garden Tavern Inc.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)
Telefonas: Evergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.
POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

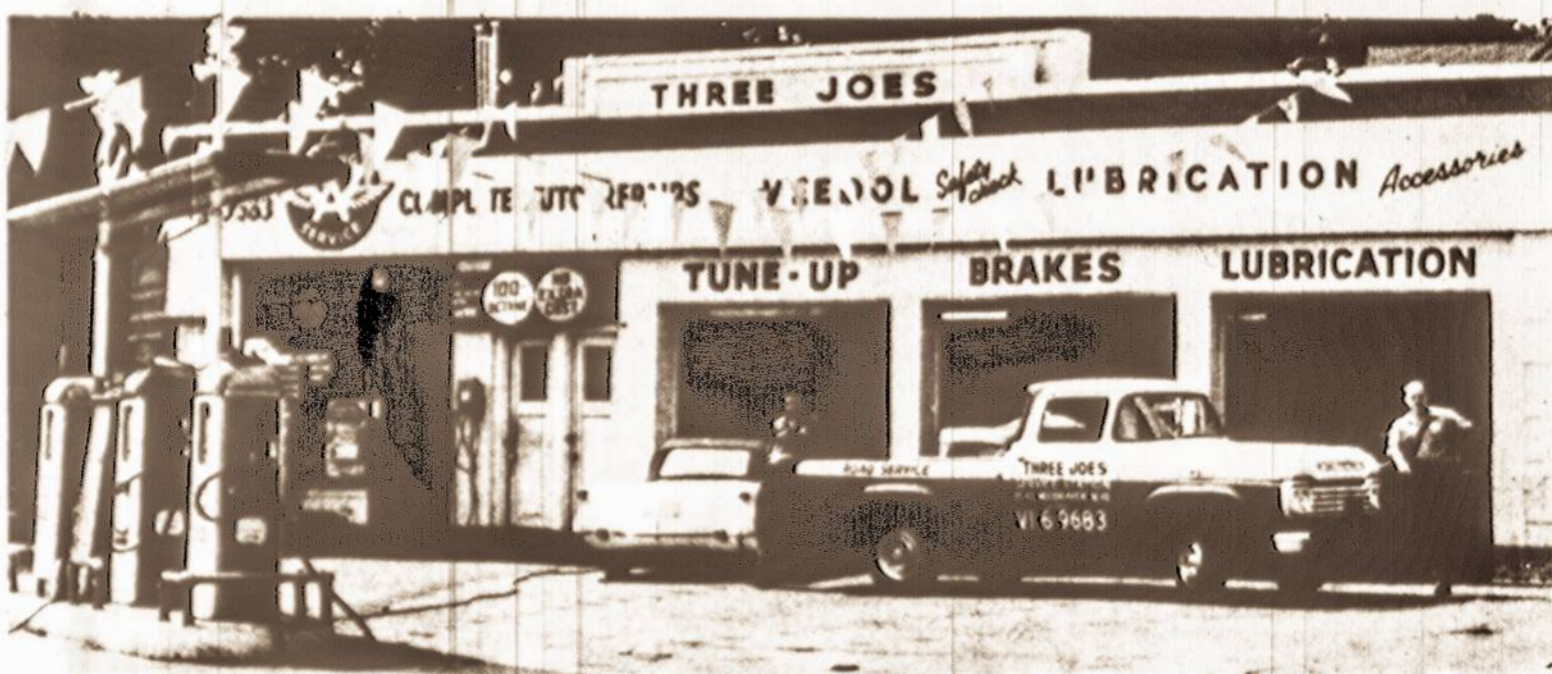

Pietūs ir vakarienė Jaukus baras Salė susirinkimams vestuvėms ir pobūviams Gali tilpti 200 žmonių LIETUVIŠKIEMS suėjimams nemokamai

VACYS STEPONIS
Savininkas

40 East 26th St. New York City MU 3-2928

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

THE

Tel TAYlor 7-9842

Arlington
385 Arlington Ave.
Brooklyn 8, N. Y.
Restaurant
Ona ir Jonas Valaičiai

E. Šulaitis nuotrauka

Lietuvių grupė Lietuvos paviljone Tarptautinėje prekyboje parodoje Chicagoje. Iš k.: Nijolė Radvilaitė, Danutė Bulotaitė ir Dalia Reklutė. Paroda buvo uždaryta rugp. 10 d.

Sportinės nuotrupos

Atkelta iš 10 psl.

atletikos, plaukimo ir lauko teniso pirmenybes, įvykusias Clevelande. Šį kartą duodame šiek tiek faktinės medžiagos. Šios pirmenybės sutraukė 127 dalyvius: 93 vyrus ir 34 moteris. Didžiausią būrį — 62 sudarė lietuviai; estų buvo 37, latvių — 28. Pažymėtina, jog šiemet pirmą kartą 5 metų pirmenybių istorijoje taip gausiai dalyvavo estai.

Parodyta iš rezultatais, šiu metų pirmenybės buvo pačios sėkmingiausios. Lengv. atletikoje ir plaukime "krito" net 24 pabaltiečių pirmenybių rekordai (iš 40 rungčių). Vyrų lengv. atletikoje rungėsi 63 asmenys: 30 lietuvių, 24 estai, 10 latvių. Estai čia pasiekė 8 I vietas, lietuviai — 5, latviai — 4. Geriausių sportininku čia buvo pripažintas estas Ergas Leps, laimėjęs I vietas — 400, 800 ir 1,500 m. bėgimuose. Šį sportininką, kuris yra šių metų JAV universitetųmeisteris 880 jardų bėgime, amerikiečių spauda kažkodėl vadina "Lithuanian — born". Tad šios pirmenybės padėjo išaiškinti jo tikrąją tautybę. Taip pat tris pirmąsias vietas laimėjo latvis E. Ezerinš (rutulyje, diske, 100 m. bėgime) ir estas P. Mustings (110 m. kliūtniame bėgime, 200 m. bėgi-

me, šuolyje į aukštį). Lietuviai pirmųjų vietų laimėtojai: R. Vaičaitis (Chicago Neris) — 3,000 m. ėjime (13:51.0 min.), A. Žaliauskas (Toronto Aušra) — šuolyje į tolį (6.46 m.) ir trišuolyje (12.93 m.), lietuvių komanda: A. Malinauskas, A. Šeškas, S. Naujokaitis, E. Aleksiejūnas — 4 x 100 m. estafetę ((44.8 sek.), lietuvių komanda — J. Kolovičius, A. Vasys, S. Naujokaitis, E. Aleksiejūnas — olimpinę estafetę (3:41.7 min.)

Moterų lengv. atletikoje tesimatė tik 16 dalyvių, iš kurių 11 buvo lietuvaitės. Nors latvių čia buvo tik 3, tačiau viena iš jų — L. Talberga nusinešė 3 pirmąsias vietas. Lietuvaitės išėjo nugalėtojomis likusiose 6 rungtyse. Geriausia sportininkė čia pripažinta R. Besparaitytė, kuri šuolyje į aukštį įveikė 1.47 m. ribą.

Plaukime dalyvavo 27 žmonės. Vyrų grupėje vyravo latviai, nes čia nesimatė lietuvių "žvaigždžių". Latviai užėmė visas pirmąsias vietas. Pas moteris buvo atvirksčiai ir čia visas pergales nusinešė lietuvaitės.

Lauke tenise daugumoje kovėsi lietuviai ir latviai. Vyrų vienetu, kuriame dalyvavo 15 žmonių (8 lietuviai), I vietą sugriebė latvis H. Huns, baig-

mėje 5 setų kovoje įveikęs V. Grybauską (Chicago Neris.). Moterų grupėje tepasirodė vienos lietuvaitės, kurių buvo 5. Čia I vietą sugriebė A. Loye (Chicago Neris), "sausai" įveikusi savo varžoves.

Pažymėtina, jog daugiausia dalyvių šioms pirmenybėms davė Chicago — 28. Antroje vietoje liko šeimininkai — Clevelandas (22); toliau — Toronto 4, Detroitas 4, Rochesters 3. Taip pat įdomu pastebėti, jog New Yorkas, kuris kėlė daug triukšmo, kad Chicago ir kitos vietovės nedavė daugiau dalyvių Pabaltiečių krepšinio, tinklinio ir stalo teniso pirmenybėms New Yorke, čia neparodė nė vieno savo žmogaus. Atrodo, niujorkiečiai pilnai atsilygino "tiems netikėliams".

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: APplegate 7-0349

PARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi stereo, fonografai, dulkių siurbliai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral, Motorola ir Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi. TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v. vak., penktadieniais iki 9 v. v.

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

ROBERT F. NARK

Apraudos AUTO Specialistas
Any car - Any age driver
ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N. Y.
Tel. MAin 4-6400 VA 5-0783

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

Albert F. Peters (Petrauskas)

Park Hill Realty

Aprauda, nekilnojamas turtas, federaliniai, valstybės ir miesto taksai. Notary Public.

84-17 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y.

TELEFONAS: VIRGINIA 3-1477

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ

Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rūkyti kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis
Prekes siunčiame ir per pašta

Martha & Peter Lisauskas

64-09 56th Road Maspeth 78, N. Y.

Telephone: TWining 4-8087

BARAS IR RESTORANAS

Julius Daugmaudis, Sav.

Stiklinis baras, viena gražiausių užėigu

273 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 4-9533

RAINBOW CORNER BAR & LOUNGE

ALFRED A. CILCIUS
Savininkas

Salė susirinkimams, vestuvėms, krikštynoms ir kitokiems pobūviams.
Taip pat duodami polaidotuviniai pietus.

106-01 Jamaica Ave.
Richmond Hill, N. Y.

Tel. VIRginia 6-9506

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEWey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVERgreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVERgreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON,
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVIČIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-4409

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS (VAIRIEMS REIKALAMS)

